

Referat fra møde den 12. september 2019 i TI's Netneutralitetsforum

Deltagere: Christian Berg (DE), Søren Johansen (Telenor), Jakob Willer (TI), Anders Lønvig (ENS), Thomas Mårtensson (ENS), Jesper Lund (IT-Politisk Forening), Kent Josephsen (Global Connect), Kia Hoigaard Anker (3), Hans B Jahn (Stofa), Anders Thomsen (Microsoft) og Laila Jensen (Telia)

1. Godkendelse af dagsorden og referat

Godkendt uden bemærkninger.

2. Bordrunde

Ingen.

3. Status på BEREC's arbejde med nye retningslinjer (ENS)

ENS informerede indledningsvist om Kommissionens rapport af 30. april 2019 om gennemførelse af netneutralitetsreglerne. Kommissionen konstaterer i sin rapport, at der er tilfredshed fra slutbrugere og indholdsudbydere med reglerne, og at ISP'erne støtter principperne i forordningen. Kommissionen konkluderer, at forordningens principper er hensigtsmæssige og effektive for at beskytte slutbrugerne, og at det på nuværende tidspunkt ikke er hensigtsmæssigt at ændre forordningen.

Kommissionen skriver også, at netneutralitetsreglerne ikke synes at stå i vejen for brugen af 5G, og at Kommissionen er opmærksom på behovet for udrulning af 5G. Kommissionen konstaterer, at retningslinjerne nogle steder er lidt tvetydige.

BEREC vil præsentere udkast til reviderede NN-retningslinjer på BEREC-møde i uge 37. De reviderede retningslinjer forventes at blive forelagt Plenar i næste måned og sendt i offentlig høring i slutningen af november 2019. Den 10. oktober vil BEREC holde et offentligt møde, hvor BEREC vil orientere om Plenarmødet samt den kommende høring over NN-guidelines. ENS oplyste, at såfremt selskaberne afgiver bemærkninger til retningslinjerne, vil ENS gerne have en kopi af høringssvaret.

De nye retningslinjer forventes at blive vedtaget og offentliggjort primo 2020.

De reviderede retningslinjer vil behandle de temaer, som er opregnet i BEREC's opinion fra december 2018. Det omfatter bl.a.:

- Præcisering af diverse **uklarheder**.
- **Overvågning**, herunder af indhold (specific content).
- Markedsføring af forskellige **kvaliteter**.
- **zero rating**.

Den nuværende tjekliste vil blive uddybet og præciseret. BEREC vil også præsentere nye zero rating programmer. Fx kan ISP'en lægge et standardtilbud ud, hvor indholdsudbydere kan se, på hvilke vilkår disse kan få deres tjenester zero rated.

- **Blokeringer** som efterspørges af slutbrugere. Konklusionen er fortsat, at det kan ISP'en som udgangspunkt ikke, da der er flere interessenter end slutbrugeren at tage hensyn til, fx indholdsudbyderen.
- **Nye teknologier**, herunder 5G og specialiserede tjenester. Kravet om, at den specialiserede tjeneste ikke må forringe kvaliteten af den almindelige internetadgangstjeneste, vil blive behandlet. Det er BEREC's holdning, at der ikke vil være tale om en forringelse af kvaliteten, bare fordi der er en målbar forskel. Forskellen skal være mærkbar for slutbrugeren. IT-Politisk Forening gjorde opmærksom på, at det er et yderligere krav, at den specialiserede tjeneste ikke anvendes eller tilbydes som erstatning for en tjeneste, der leveres over den almindelige internetadgangstjeneste.
- **Transparens** ISP'erne skal informere tydeligt og klart om, hvad disse foretager sig. Det vil fortsat være valgfrit for tilsynsmyndighederne, om disse vil anvende BEREC's kommende målingsværktøj, men ENS oplyste, at det går i retning af en harmonisering. Det er fortsat ENS' holdning, at styrelsen ikke på nuværende tidspunkt finder det nødvendigt at anvende værktøjet, men hvis det nye målingsværktøj måtte vise sig at være bedre end det nuværende, vil dette kunne ændre sig.

ENS oplyste, at den enkelte måling ikke skal tillægges værdi i sig selv, men at NRA'erne gennem flere målinger vil kunne få et generelt billede af kvaliteten af internettjenesten til brug for deres tilsyn.

TI forespurgte om IT-Politisk Forening vil være behjælpelig med at kommunikere, at danske myndigheder ikke behøver at anvende værktøjet, da der ikke er problemer med netneutralitet i Danmark. IT-Politisk Forening oplyste, at man ikke forventer, at foreningen vil bruge meget tid på danske forhold. Foreningens budskab har tidligere været, at det er frivilligt, om myndighederne anvender værktøjet. Hvis myndighederne ikke anvender værktøjet skal de dog redegøre for, hvilke andre tilsynsmuligheder myndighederne har.

Telia forespurgte til, hvis det måtte blive aktuelt, om IT-Politisk Forening vil kunne bakke op om, at den enkelte måling ikke skal tillægges værdi. IT-Politisk Forening oplyste, at foreningens budskab hele tiden har været, at værktøjet er baseret på en generering af store datamængder, mens den enkelte måling ikke skal tillægges værdi i sig selv.

4. 5G handlingsplanen og netneutralitet (ENS)

ENS oplyste, at styrelsens holdning er, at netneutralitetsreglerne som udgangspunkt ikke er til hinder for udrulningen af 5G og network slicing. Hertil kommer, at 5G nettene giver mere kapacitet, og BEREC forventes at bløde retningslinjerne op, således at der i forbindelse med specialiserede tjenester skal være tale om en mærkbar forringelse af kvaliteten af internetadgangstjenesten.

ENS opfordrede dog branchen til at gøre opmærksom på, hvis der måtte rejse sig problemstillinger. I så fald vil ENS søge at afklare og eller bringe disse for Kommissionen eller BEREC.

I relation til DR use casen er denne omfattet af en NDA, hvorfor det er begrænset, hvad ENS kunne oplyse herom. ENS kunne dog oplyse, at projektet fortsat er i planlægningsfasen og kunne bekræfte, at der vil være tale om en specialiseret tjeneste, som vil sikre, at der er tilstrækkelig kapacitet til DR's produktionsapparater, hvor der er en større menneskemængde.

I forhold til ikke at forringe kvaliteten af brugernes internetadgangstjeneste gentog ENS, at der skal være tale om en mærkbar forringelse af kvaliteten for den enkelte slutbruger. Her har det også betydning, hvad man har kommunikeret til slutbrugeren. Hvis man f.eks. har solgt en garanteret kvalitet, kan det være et problem, hvis slutbrugeren pludselig ikke kan få dækning.

Telia forespurgte til den situation, hvor flere personer dukker op, f.eks. til en mindekoncert, end ISP'en havde forventet og reserveret kapacitet til. ENS oplyste, at man i forhold til DR use casen endnu ikke ved, hvor meget den specialiserede tjeneste vil tage af den samlede kapacitet. Det kan være et problem, hvis kapaciteten i nettet i forvejen er begrænset. Når DR use casen er længere fremme, vil ENS kunne vurdere, om løsningen er i overensstemmelse med NN-reglerne.

Telia forespurgte også til private netværk. ENS oplyste, hvis en virksomhed får stillet et private netværk, som ikke har forbindelse til alle endepunkter i nettet, til rådighed, vil der ikke være tale om en internetadgangstjeneste. Fx kan virksomhedens robotter køre på et lukket netværk. Hvis virksomheden ved siden af det private netværk får leveret en internetadgangstjeneste, vil denne være omfattet af reguleringen.

5. Energistyrelsens årlige rapport om tilsyn med NN-forordningen (ENS)

ENS gennemgik på mødet deres årlige afrapportering om tilsynsaktiviteter fra NRA'erne til Kommissionen og BEREC. ENS har i afrapporteringsperioden 1. maj 2017 til og med 30. april 2018 ikke modtaget klager over brud på reglerne i forordningen om adgang til det åbne internet.

ENS oplyste dog, at kun et fåtal af ISP'erne lever op til kravene til indholdet af slutbrugerkontrakter. Dette kan derfor fremadrettet blive et fokusområde for ENS. I første omgang vil ENS dog skulle undersøge problemstillingens omfang yderligere. Fx tilbyder visse ISP'er ikke specialiserede tjenester.

ENS' præsentation af rapporten er vedlagt referatet.

Rapporten kan læses her:

https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Tele/netneutralitet_rapport_2018.pdf

Telenor spurgte til andre landes overholdelse af NN-reglerne. IT-Politisk Forening oplyste, at i andre lande, herunder Sverige og Tyskland, har der været problemer med netneutralitet, bl.a. pga. zero-ratede tjenester og begrænsede datapakker.

Telenor spurgte til zero-rating af video-tjenester. ENS bekræftede, at disse ikke i sig selv er et problem, men at det bliver et problem, hvis man diskriminerer mellem tjenester, og der er begrænset kapacitet i nettet. Her kigger man på, om det får betydning for forbrugernes valg, herunder om kunderne flytter over på den zero-ratede tjeneste.

6. Evt.

Formanden oplyste, at der i foråret vil blive indkaldt til et nyt møde i NN-forum.

Formanden oplyste, at der vil blive udarbejdet en årsrapport til ENS, og at udkastet forinden vil blive sendt til gennemsyn hos deltagerne.